

Rolnummer 5373
Arrest nr. 31/2013 van 7 maart 2013

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 14, § 1, en 16 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter R. Henneuse,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest van 26 maart 2012 in zake de « Société régionale wallonne du Transport » tegen Martine Dufond en anderen, in aanwezigheid van de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 29 maart 2012, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 14, § 1, en 16 van de wet van 1 juli 1956, in samenhang gelezen met de artikelen 49, § 2, (thans 79) en 50, § 1, (thans 80) van de wet van 9 juli 1975, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij een verschil in behandeling instellen tussen de slachtoffers van een toevallig feit naargelang diegene die het ongeval veroorzaakt, een voertuig bestuurt dat aan de verplichte verzekering is onderworpen dan wel een voertuig waarvoor de Staat of een in artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 vermelde openbare instelling gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Martine Dufond, wonende te 7181 Seneffe, rue Saint-Ethon 13;
- het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, waarvan de zetel is gevestigd te 1210 Brussel, Liefdadigheidstraat 33;
- de Ministerraad en de Belgische Staat, in de persoon van de vice-eerste minister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee.

Martine Dufond heeft een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 9 januari 2013 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. S. Toubeau *loco* Mr. J.-E. Barthelemy, advocaten bij de balie te Bergen, voor Martine Dufond;
  - . Mr. G. Pijcke, advocaat bij de balie te Brussel, tevens *loco* Mr. M. Mahieu, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds;
  - . Mr. E. van Melsen, *loco* Mr. B. Thieffry en Mr. R. Jafferalli, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad en voor de Belgische Staat, in de persoon van de vice-eerste minister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en T. Merckx-Van Goey verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 20 december 1990 veroorzaakte een bus van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen (NMVB) een verkeersongeval met schade tot gevolg voor een passagiere en voor de eigenaar van een pand.

Na te hebben vastgesteld dat de NMVB te dezen de burgerlijke aansprakelijkheid van de bestuurster dekte, oordeelde de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel dat die laatste mogelijk plots en onverwacht een flauwte had gekregen en dat het ongeval te wijten was aan een toevallig feit. De Rechtbank veroordeelde de « Société régionale wallonne du Transport » (SRWT) - die de rechten van de NMVB had overgenomen - tot het vergoeden van de slachtoffers van het ongeval.

Bij een arrest van 20 oktober 2003 oordeelde het Hof van Beroep te Brussel dat de wet van 1 juli 1956 « betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen » de Staat of openbare instellingen die gebruik hadden gemaakt van de vrijstelling van verzekering niet verplichtte om de slachtoffers van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval te vergoeden, omdat de verplichting, voor die instellingen, om zelf de aansprakelijkheid van hun personeelsleden te dekken inhield dat zij enkel de verplichtingen op zich moesten nemen van een verzekeraar die de burgerlijke aansprakelijkheid van de bestuurder dekt, en die niet zou moeten optreden in geval van een toevallig feit. Het Hof van Beroep oordeelde verder nog dat de wet van 21 november 1989 « betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen » te dezen niet kon worden toegepast, zodat de NMVB niet kon worden gelijkgesteld met het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (GMWF).

De rechter in hoger beroep wees echter erop dat, krachtens het koninklijk besluit van 16 december 1981 « houdende inwerkingstelling en uitvoering van de [artikelen 49 en 50] van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen », de slachtoffers van een door een toevallig feit veroorzaakt ongeval worden vergoed indien het voertuig dat het ongeval heeft veroorzaakt onder het stelsel van de verplichte verzekering valt, en niet worden vergoed indien het voertuig dat het ongeval heeft veroorzaakt toebehoort aan een openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van haar vrijstelling van verzekering. Na een heropening van de debatten oordeelde het Hof van Beroep te Brussel, bij een arrest van 10 oktober 2005, dat artikel 15 van het voormelde koninklijk besluit van 16 december 1981 niet kon worden toegepast omdat het strijdig was met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, en dat bijgevolg het GMWF de slachtoffers moest vergoeden.

Na te zijn aangezocht door het GMWF, oordeelde het Hof van Cassatie, bij een arrest van 16 mei 2008, dat artikel 15 van het voormelde koninklijk besluit van 16 december 1981 in overeenstemming was met de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 « betreffende de controle der verzekeringsondernemingen », die het GMWF niet de opdracht toevertrouwen de schade te vergoeden die is veroorzaakt door motorrijtuigen die toebehoren aan openbare instellingen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid tot vrijstelling van verzekering, en die de Koning niet machtigen om de opdracht van het GMWF in die zin uit te breiden. Volgens het Hof van Cassatie volgt de discriminatie die bij het arrest van het Hof van Beroep te Brussel is opgemerkt, niet uit het voormelde artikel 15, maar zou zij kunnen voortvloeien uit de combinatie van de artikelen 14, § 1, en 16 van de voormelde wet van 1 juli 1956, met de artikelen 49, § 2, en 50, § 1, van de voormelde wet van 9 juli 1975.

Bijgevolg werd het arrest van het Hof van Beroep te Brussel verbroken om reden dat de rechter in hoger beroep zijn beslissing om artikel 15 van het koninklijk besluit van 16 december 1981 niet toe te passen op het voor hem hangende geschil, niet naar recht had verantwoord. Het Hof van Cassatie verwierp de voorziening voor het overige.

De aldus beperkte zaak werd verwezen naar het Hof van Beroep te Bergen, waarvoor Martine Dufond de Belgische Staat dagvaardde met een vordering tot gemeenverklaring.

Volgens de verwijzende rechter blijkt uit het in kracht van gewijsde gegane arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 20 oktober 2003 dat de beslissing van de eerste rechter om de SRWT te veroordelen, werd

tenietgedaan. Bovendien stellen de slachtoffers van het ongeval geen vordering meer in tegen de SRWT. Er dient bijgevolg, volgens de verwijzende rechter, te worden bevestigd dat de SRWT buiten de zaak is gesteld.

Na in herinnering te hebben gebracht dat de voormelde wet van 21 november 1989 nog niet van kracht was toen het schadegeval zich voordeed, verwerpt het Hof van Beroep te Bergen ook het argument volgens welk artikel 50, § 1, 2°, van de voormelde wet van 9 juli 1975 moet worden geïnterpreteerd in die zin dat het *in casu* het GMWF tot vergoeding verplicht. De verwijzende rechter onderstreept immers dat, zoals het Hof van Cassatie heeft geoordeeld, de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 het GMWF niet de opdracht toevertrouwen om de schade die is veroorzaakt door de in artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 bedoelde motorrijtuigen te vergoeden wanneer gebruik is gemaakt van de vrijstelling van verzekering.

Bovendien herbevestigt de verwijzende rechter dat de eventuele discriminatie onder de slachtoffers van een aan een toevallig feit te wijten verkeersongeval niet teruggaat op artikel 15 van het koninklijk besluit van 16 december 1981, maar dat zij zou kunnen voortvloeien uit een gecombineerde lezing van de door het Hof van Cassatie beoogde wetsbepalingen.

De verwijzende rechter onderstreept verder nog dat het GMWF ten onrechte meent dat de SRWT de benadeelden had moeten vergoeden, terwijl zij pas sinds de inwerkingtreding van de wet van 21 november 1989 daartoe verplicht is; de wet van 1 juli 1956 verplicht die instelling enkel ertoe de verplichtingen van het GMWF op zich te nemen wanneer de bestuurder het voertuig door diefstal of geweldpleging heeft bemachtigd.

Rekening houdend met het voorgaande acht de verwijzende rechter het noodzakelijk de voormelde prejudiciële vraag te stellen, na te hebben geoordeeld dat die vraag niet irrelevant is louter omdat de slachtoffers zich eventueel tegen de Belgische Staat zouden moeten keren in geval van een bevestigend antwoord.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de prejudiciële vraag

A.1. De Ministerraad, bijgestaan door de Belgische Staat, partij in de zaak voor de verwijzende rechter, betwist het nut van de prejudiciële vraag voor de oplossing van het voor de verwijzende rechter hangende geschil.

Volgens die partij heeft het in kracht van gewijsde gegane arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 20 oktober 2003 de beslissing van de eerste rechter tenietgedaan in zoverre deze de SRWT had veroordeeld, en heeft het uitdrukkelijk bevestigd dat die vennootschap buiten de zaak is gesteld.

De Ministerraad wijst bijgevolg erop dat, zelfs in de veronderstelling dat de prejudiciële vraag bevestigend dient te worden beantwoord, de lacune in de wetgeving die aan het licht zou worden gebracht, in elk geval slechts zou kunnen worden weggewerkt door de verplichting tot vergoeding van de schade veroorzaakt door een aan een toevallig feit te wijten ongeval uit te breiden tot de instelling die is vrijgesteld van verzekering (zijnde, te dezen, de SRWT). Te dezen zou de verwijzende rechter niettemin, volgens de Ministerraad, slechts kunnen vaststellen dat de SRWT niet meer bij de zaak betrokken is en zou hij geen gevolg kunnen geven aan de vorderingen van de partijen tot vergoeding.

Voor de Ministerraad zou het bestaan van een discriminatie het evenmin mogelijk kunnen maken dat te dezen de aansprakelijkheid van de Belgische Staat in het geding wordt gebracht. Hij wijst immers erop dat tegen de Staat geen enkele aansprakelijkheidsvordering is ingesteld in de hangende procedure, waarbij de Staat slechts betrokken is als partij die is opgeroepen met een vordering tot gemeenverklaring. Bovendien is de Ministerraad van mening dat elke aansprakelijkheidsvordering tegen de Belgische Staat nu al zou zijn verjaard, aangezien de termijn van vijf jaar die te dezen van toepassing is, is ingegaan op het ogenblik dat de schade is veroorzaakt of op het ogenblik dat redelijkerwijs was aangetoond dat zij zich in de toekomst zou voordoen.

A.2. Martine Dufond is van mening dat het niet aan het Hof toekomt zich uit te spreken over de vraag welke partij door de verwijzende rechter zal moeten worden veroordeeld tot vergoeding van de geleden schade. Het zou overigens niet zijn omdat het Hof bevestigend zou antwoorden op de prejudiciële vraag dat de verwijzende rechter verplicht zou zijn die vergoeding ten laste te leggen van de SRWT. Die partij onderstreept in dat verband dat de verwijzende rechter reeds de redenering van het GMWF heeft verworpen, volgens welke het in elk geval enkel aan de overheid die eigenaar is van het voertuig toekomt de schade te vergoeden die werd geleden door een aan een toevallig feit te wijten ongeval.

Volgens Martine Dufond zou een bevestigend antwoord van het Hof waarschijnlijk ertoe leiden dat de verwijzende rechter oordeelt dat de vergoeding te dezen moet worden gedragen door het GMWF. Mocht dat niet het geval zijn, dan zou die partij in elk geval nog steeds een aansprakelijkheidsvordering tegen de Belgische Staat kunnen overwegen.

In dat opzicht zou volgens die partij niet kunnen worden beweerd dat een dergelijke aansprakelijkheidsvordering nu reeds zou zijn verjaard, omdat de schade die aan die vordering ten grondslag ligt niet zou kunnen worden gelijkgesteld met de lichamelijke schade die voortvloeit uit het verkeersongeval, maar erin zou bestaan dat men niet over enig rechtsmiddel beschikt, noch ten laste van de SRWT, noch ten laste van het GMWF. De verjaringstermijn zou evenwel ingaan op de dag volgend op die waarop de benadeelde kennis heeft van de schade en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke.

Ten gronde

A.3.1. Het GMWF wijst in de eerste plaats erop dat de artikelen 14 en 16 van de wet van 1 juli 1956 de Staat of de openbare instellingen die gebruik hebben gemaakt van hun vrijstelling van verzekering enkel ertoe verplichtten de verplichtingen van het GMWF op zich te nemen wanneer de bestuurder het voertuig had bemachtigd door diefstal of geweldpleging, twee gevallen die de enige waren waarin, wanneer het voertuig was geïdentificeerd, de burgerlijke aansprakelijkheid van de bestuurder niet was gedekt door de verplichte verzekering.

Die partij erkent evenwel dat de wet van 9 juli 1975 de haar toegekende opdracht heeft uitgebreid door te voorzien in een vergoeding vanwege het Fonds wanneer geen enkele erkende verzekeringsmaatschappij vergoedingsplichtig is om reden dat het ongeval is veroorzaakt door een toevallig feit, dat de bestuurder onthefte van elke aansprakelijkheid, alsook dat de wetgever de wet van 1 juli 1956 niet, parallel met die uitbreiding van de gevallen waarin het GMWF in een tegemoetkoming moest voorzien, heeft gewijzigd om op te leggen dat, ook in dat geval, de Staat of de openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, de verplichtingen van het GMWF op zich moet nemen.

Het GMWF wijst nog erop dat een einde is gemaakt aan dat verschil in behandeling door de aanneming van artikel 10 van de wet van 21 november 1989, dat niet van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil.

A.3.2. Het GMWF voert vervolgens aan dat, in de periode van het ongeval waarvan sprake is in de procedure voor de verwijzende rechter, het slachtoffer van een ongeval dat was veroorzaakt door een voertuig waarvoor de Staat of een openbare instelling bedoeld in artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 gebruik had gemaakt van de vrijstelling van verzekering, niet kon verzoeken om een tegemoetkoming van het Fonds. Die partij is bovendien van mening dat het vreemd zou zijn om de last van schade veroorzaakt door voertuigen die toebehoren aan de Staat of aan een openbare instelling die geen burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering hebben gesloten, te laten wegen op een onderlinge verzekeringsvereniging die wordt gefinancierd met fondsen die uitsluitend van privéverzekeringen afkomstig zijn. Ten slotte zou de rechtspraak van het Hof van Cassatie vaststaan in die zin dat de tegemoetkoming van het GMWF in geval van een toevallig feit afhankelijk is van meer bepaald het bestaan, voor diegene die het ongeval heeft veroorzaakt, van een verzekeringsovereenkomst waarop precies geen beroep kan worden gedaan wegens dat toevallige feit.

A.3.3. Het GMWF is van mening dat de in het geding zijnde bepalingen niet als discriminerend kunnen worden beschouwd in zoverre zij zijn tegemoetkoming *in casu* niet opleggen. Die partij wijst in dat verband erop dat het Hof heeft geoordeeld, in zijn arrest nr. 93/99, dat het niet onverantwoord was om de vergoeding van schade die ontsnapt aan de toepassingsfeer van de verplichte verzekering inzake motorrijtuigen uit te sluiten van de opdrachten van het GMWF. Te dezen zou de schade eveneens aan die toepassingsfeer ontsnappen.

A.3.4. Volgens het GMWF zou het verschil in behandeling het gevolg zijn van een leemte in de wetgeving die is gecreëerd doordat de verplichtingen van de openbare instellingen die geen verzekering hebben afgesloten, niet in overeenstemming zijn gebracht met de nieuwe opdrachten van het Fonds. Het verschil in behandeling zou bijgevolg, volgens die partij, voortvloeien uit het ontbreken van een bepaling die de Staat of de openbare instellingen, die gebruik hebben gemaakt van hun vrijstelling van verzekering, ertoe verplicht het slachtoffer van een verkeersongeval dat is veroorzaakt door een toevallig feit, te vergoeden.

A.4.1. Martine Dufond wijst erop dat de wet van 9 juli 1975, doordat zij het GMWF niet verplicht om eveneens op te treden ten gunste van de slachtoffers van een toevallig feit wanneer het betrokken voertuig een voertuig is waarvoor de Staat of de openbare instelling heeft geopteerd voor een vrijstelling van verzekering, heeft nagelaten om artikel 50, § 1, 2°, ervan op passende wijze te verbinden met de voorschriften van artikel 14 van de wet van 1 juli 1956, waardoor slachtoffers van een verkeersongeval zonder enige bescherming achterbleven.

Ook al erkent die partij dat het niet aan het Hof staat zich uit te spreken over het billijke karakter van de toevoeging van andere gevallen van dekking aan die welke reeds limitatief in de wet zijn opgesomd, toch zou dat niet wegnemen dat het het Hof toekomt te onderzoeken of de combinatie van de in het geding zijnde bepalingen een onverantwoord verschil in behandeling creëert.

A.4.2. Volgens die partij zou uit de bedoelingen van de toenmalige wetgever volgen dat het in het geding zijnde verschil in behandeling op geen enkel objectief criterium, noch op billijke redenen zou berusten.

Zij herinnert eraan dat, vóór de inwerkingtreding van de wet van 21 november 1989, de wetgever niet bepaalde wie – het GMWF, de Staat, of zelfs de openbare instelling die eigenaar is van het voertuig – de slachtoffers van een aan een toevallig feit te wijten verkeersongeval moest vergoeden, en dat het koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 een tegemoetkoming van het GMWF voor de schade veroorzaakt door motorrijtuigen van de Staat of van een openbare instelling, die gebruik hebben gemaakt van de vrijstelling van verzekering, uitdrukkelijk uitsloot, terwijl artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 enkel voorzag in een tegemoetkoming van de Staat of van de openbare instelling, die gebruik had gemaakt van die vrijstelling, wanneer de bestuurder het voertuig door diefstal of geweldpleging had bemachtigd.

Daaruit volgt, volgens die partij, dat de wetgever personen die zich, in het licht van de doelstellingen van de wetgever, in een situatie bevinden die in alle opzichten vergelijkbaar is, verschillend heeft behandeld.

A.4.3. Martine Dufond voert verder nog aan dat dit verschil in behandeling, doordat het gegrond is op de hoedanigheid van de eigenaar van het betrokken voertuig, niet berust op een objectief en relevant criterium. Bovendien zou louter de omstandigheid dat alleen de verzekeraars die aan een verzekeringsplicht onderworpen voertuigen dekken bijdragen tot de financiering van het GMWF, volgens haar niet zulk een verschil in behandeling kunnen verantwoorden. Indien de financiële kwestie zorgwekkend zou zijn geweest, had de wetgever immers de eigenaars van voertuigen, die hebben geopteerd voor de vrijstelling van verzekering, kunnen verzoeken om eveneens aan het GMWF bij te dragen.

Nog steeds volgens die partij zou de in het geding zijnde discriminatie des te minder verantwoord zijn omdat de wetgever, in 1975, het GMWF een functie van indeplaatsstelling heeft toegekend die impliceert dat het voorziet in een tegemoetkoming voor schade die in principe is gedekt door de verplichte aansprakelijkheidsverzekering, maar die, wegens een bijzondere omstandigheid, dat niet langer zou zijn.

A.4.4. Martine Dufond is verder nog van mening dat het arrest nr. 93/99 van het Hof te dezen niet kan worden gebruikt in zoverre het Hof het in die zaak in het geding zijnde verschil in behandeling verantwoordde door het risico van bedrog of verstandhouding, waarvoor het GMWF moest worden behoed. Bovendien is zij van oordeel dat een niet-tegemoetkoming van het GMWF enkel had kunnen worden aanvaard indien dat ook het geval was geweest voor de slachtoffers van een verkeersongeval waarin een « privévoertuig » is betrokken.

Wat de lacune in de wetgeving betreft die door het GMWF in zijn procedurestukken wordt aangevoerd, wijst Martine Dufond erop dat het daarentegen wel degelijk is omdat de wet van 1 juli 1956 niet werd aangepast bij de aanneming van de wet van 9 juli 1975, dat het in het geding zijnde verschil in behandeling opdook, en dat het dus voortvloeit uit de inadequate combinatie van de artikelen 14 en 16 van de eerste wet, met de artikelen 49 en 50 van de tweede.

A.5.1. De Ministerraad, die zich aansluit bij de Belgische Staat, partij in het geding voor de verwijzende rechter, wijst op zijn beurt erop dat de regeling voor vergoeding van de slachtoffers van een verkeersongeval zich uit wetgevend oogpunt traag heeft ontwikkeld, waarbij het aantal begunstigden van de bescherming geleidelijk aan werd uitgebreid. Louter de omstandigheid dat personen niet de recentste wetgevende ontwikkelingen kunnen genieten, die niet van toepassing waren op het ogenblik dat het ongeval dat hun schade heeft berokkend, plaatsvond, zou volgens de Ministerraad niet kunnen leiden tot een vaststelling van discriminatie.

Die partij herinnert vervolgens aan bepaalde arresten van het Hof waaruit zij afleidt dat het niet te ontkennen valt dat de wetgever over een beoordelingsmarge beschikt in sociaaleconomische aangelegenheden en dat hij kan beslissen om stapsgewijs voortgang te boeken wanneer hij overgaat tot een uitbreiding van de rechten van de slachtoffers van verkeersongevallen.

A.5.2. De Ministerraad onderstreept dat niet kan worden ontkend dat de herziening van het bij de wet van 1 juli 1956 ingevoerde systeem complex was. Meer in het bijzonder zou uit de parlementaire voorbereiding blijken dat het lot van de toekomstige artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 werd losgekoppeld van dat van de herziening van artikel 14 van de wet van 1 juli 1956, teneinde « een algemeen bekend vraagstuk » onverwijld op te lossen. De Ministerraad wijst nog erop dat ook het wetgevend parcours van de wet van 21 november 1989 complex was.

Volgens de Ministerraad zouden die moeilijke wetgevende ontwikkelingen verklaren waarom de vernieuwing die werd ingevoerd bij de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 voor het geval van een ongeval veroorzaakt door een toevallig feit, niet onmiddellijk werd doorgevoerd voor de slachtoffers van een ongeval veroorzaakt door een toevallig feit, waarin een voertuig van de Staat of van een openbare instelling, die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, is betrokken.

De Ministerraad is van mening dat de wetgever zou zijn verplicht om stapsgewijs te werk te gaan door prioriteiten te stellen, en om inzonderheid in eerste instantie de meest dringende en in de praktijk belangrijkste situatie te behandelen, namelijk die van de « privévoertuigen » die aan een verzekeringsplicht zijn onderworpen. Dat verschil in behandeling zou bijgevolg geen schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet met zich meebrengen.

A.5.3. In ondergeschikte orde wijst de Ministerraad erop dat, in de veronderstelling dat het ontbreken van een vergoeding *in casu* als een discriminatie wordt beschouwd, het Hof dan nog de in het geding zijnde bepalingen een verzoenende interpretatie zou moeten geven in die zin dat de in het geding zijnde openbare instelling zou moeten worden verplicht dezelfde verplichtingen als het GMWF op zich te nemen. Volgens de Ministerraad zou de bedoeling van de wetgever immers steeds zijn geweest de verplichtingen van de van verzekering vrijgestelde openbare instelling in overeenstemming te brengen met die van een verzekeraar of, in voorkomend geval, van het GMWF.

De Ministerraad is overigens, in uiterst ondergeschikte orde, van mening dat, indien het Hof een lacune zou vaststellen, de verwijzende rechter die enkel op die manier zou kunnen wegwerken en dat, in elk geval, de mogelijke discriminatie niet zou kunnen worden tenietgedaan door de verplichting om de schade te vergoeden die voortvloeit uit een door een toevallig feit veroorzaakt ongeval waarin een voertuig van de Staat of van een openbare instelling, die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, betrokken is, te laten wegen op het GMWF. De Ministerraad onderstreept in dat verband dat het Fonds uitsluitend door de verzekeringsmaatschappijen wordt gefinancierd, zodat het niet verantwoord zou zijn op dat Fonds bijkomende verplichtingen te laten wegen die in werkelijkheid moeten worden nagekomen door de instellingen die van verzekering zijn vrijgesteld. Hij wijst verder nog erop dat de rechtspraak van het Hof zich gevoelig heeft betoond voor de financieringsbron van het Fonds, zoals blijkt uit zijn arrest nr. 158/2003.

A.5.4. Martine Dufond antwoordt op de argumenten van de Ministerraad dat uit de parlementaire voorbereiding niet voldoende blijkt dat de wetgever, vanaf 1975, de intentie had om andere wetteksten aan te nemen teneinde de discriminerende situatie die toen ontstond, weg te werken, en dat in elk geval niet zou kunnen worden verantwoord dat hij meer dan veertien jaar heeft gewacht om aan die discriminatie een einde te maken.

Wat betreft de verzoenende interpretatie die door de Ministerraad is gesuggereerd, onderstreept Martine Dufond dat het niet aan het Hof staat de in het geding zijnde bepalingen te interpreteren en dat die interpretatie in elk geval zou ingaan tegen de bewoordingen zelf van het verwijzingsarrest en van de memorie van toelichting

van de wet van 1 juli 1956, die herinnert aan de wil van de wetgever om de verplichtingen van de van verzekering vrijgestelde openbare instelling in overeenstemming te brengen met die van een erkende verzekeraar en niet van het GMWF, behalve voor bepaalde limitatief opgesomde gevallen.

- B -

B.1.1. Zoals het van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil, bepaalde het vroegere artikel 49, § 2, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen :

« De Koning laat, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, een Gemeenschappelijk Waarborgfonds toe met als opdracht de schade te vergoeden door een motorrijtuig veroorzaakt in de bij artikel 50 vermelde gevallen ».

B.1.2. Zoals het van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil, bepaalde het vroegere artikel 50, § 1, van dezelfde wet :

« Elke benadeelde kan van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds de vergoeding bekomen van de schade voortvloeiende uit lichamelijke letsels die door een motorrijtuig zijn veroorzaakt :

1° wanneer de identiteit van het motorrijtuig dat het ongeval heeft veroorzaakt, niet is vastgesteld; in dat geval wordt het Fonds in de plaats gesteld van de aansprakelijke persoon;

2° wanneer geen enkele erkende verzekeringsonderneming tot die vergoeding verplicht is hetzij om reden van een toevallig feit waardoor de bestuurder van het voertuig dat het ongeval veroorzaakte, vrij uitgaat, hetzij omdat de verzekeringsplicht niet nageleefd werd;

3° wanneer in geval van diefstal, geweldpleging of heling, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het motorrijtuig aanleiding kan geven, niet verzekerd is, overeenkomstig de wettelijk geoorloofde uitsluiting;

[...]

De omvang en de voorwaarden tot toekenning van dit recht op vergoeding worden bepaald door de Koning.

In de gevallen bepaald in 2°, 3°, 4° en 5° kan de Koning de verplichtingen van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds uitbreiden tot de vergoeding van de stoffelijke schade, binnen de bijzondere perken die Hij bepaalt ».

B.1.3. Zoals het van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil, bepaalde artikel 15 van het koninklijk besluit van 16 december 1981 «houdende inwerkingstelling en uitvoering van de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen » :

«Het Fonds is niet gehouden tot vergoeding van de schade veroorzaakt door motorrijtuigen bedoeld in artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, wanneer gebruik gemaakt is van de mogelijkheid tot vrijstelling waarvan sprake in voornoemd artikel ».

B.2.1. Zoals het van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil, bepaalde artikel 14, § 1, van de wet van 1 juli 1956 «betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen » :

« De Staat, de Regie van Telegraaf en Telefoon, de Regie der Luchtwegen, de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen, de Regie voor Maritiem Transport en de Regie der Posterijen zijn vrijgesteld van de verplichting om de verzekering aan te gaan voor hun motorrijtuigen mits zij, onder de voorwaarden van deze wet, zelf de burgerlijke aansprakelijkheid hebben van alle houders of bestuurders van deze motorrijtuigen.

Heeft de bestuurder zich de macht over het motorrijtuig verschaft door diefstal of geweldpleging, dan hebben zij, ten aanzien van de benadeelde, de verplichtingen die door artikel 16 aan het Waarborgfonds worden opgelegd.

Van die dekking moet door de wettelijke vertegenwoordigers aangifte worden gedaan bij het overheidsorgaan dat bevoegd is tot het in ontvangst nemen van de kennisgevingen betreffende de verzekering die in deze wet wordt geregeld. Dit overheidsorgaan geeft hiervan een bewijs af ».

B.2.2. Artikel 16 van dezelfde wet bepaalde :

« Wanneer het motorrijtuig niet geïdentificeerd is of de burgerrechtelijke aansprakelijkheid met betrekking tot het rijtuig niet gedekt is door een verzekering overeenkomstig de bepalingen van deze wet, kunnen de personen, benadeeld door het gebruik van dit rijtuig, tegenover het in § 1 van het vorige artikel bedoeld gemeenschappelijk waarborgfonds, voor de vergoeding van hun lichamelijke schade, een recht op schadeloosstelling doen gelden, waarvan de Koning de toekenningsvoorwaarden en de omvang bepaalt ».

B.3.1. De wet van 21 november 1989 « betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen » heeft de bepalingen van de wet van 1 juli 1956 opgeheven.

Meer in het bijzonder bepaalt artikel 10, § 1, van de wet van 21 november 1989 :

« De Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, BELGACOM, de Nationale Maatschappij der luchtwegen (N.M.L.W.), de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, N.M.B.S. Holding, Infrabel, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, en bpost zijn niet verplicht een verzekering aan te gaan voor motorrijtuigen die hun toebehoren of op hun naam zijn ingeschreven.

Als er geen verzekering is, dekken zij zelf, overeenkomstig deze wet de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het motorrijtuig aanleiding kan geven, daarbij zijn de in de artikelen 3 en 4 bedoelde uitsluitingen en beperkingen van toepassing, tenzij de Koning anders bepaalt.

Indien zij niet tot schadevergoeding zijn gehouden uit hoofde van hun eigen aansprakelijkheid, hebben zij jegens de benadeelden dezelfde verplichtingen als de verzekeraar. Zij kunnen in ieder geval in de zaak betrokken worden voor het strafrecht waarbij de burgerlijke rechtsvordering tegen degene die de schade heeft veroorzaakt, aanhangig is.

Zij hebben jegens de benadeelde de verplichtingen die artikel 19bis-11, § 1, 3°) en 4°) aan het Waarborgfonds oplegt, als de bestuurder of de houder van het motorrijtuig zich door diefstal, geweldpleging of heling daarover de macht heeft verschaft of als hij van alle aansprakelijkheid is ontslagen wegens toeval of overmacht ».

B.3.2. Aangezien die wet op 6 mei 1991 in werking is getreden, is zij niet van toepassing op het voor de verwijzende rechter hangende geschil.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de prejudiciële vraag

B.4. De Ministerraad betwist het nut van de prejudiciële vraag om reden dat, in de veronderstelling dat het Hof een discriminatie zou vaststellen, daaruit te dezen enkel zou kunnen volgen dat de « Société régionale wallonne du Transport » (SRWT) verplicht wordt de schade te vergoeden die voortvloeit uit het door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval, terwijl die partij buiten de zaak is gesteld bij een in kracht van gewijsde

gegane beslissing. De Ministerraad is overigens van mening dat het evenmin mogelijk is de aansprakelijkheid van de Staat in het geding te brengen, omdat *in casu* de verjaringstermijn is verstreken.

B.5.1. In de regel komt het het verwijzende rechtscollege toe na te gaan of het antwoord op de prejudiciële vraag nuttig is om het aan dat rechtscollege voorgelegde geschil te beslechten. Slechts wanneer dat klaarblijkelijk niet het geval is, vermag het Hof te beslissen dat de vraag geen antwoord behoeft.

B.5.2. Het komt immers niet het Hof maar de verwijzende rechter toe om, rekening houdend met het antwoord dat door het Hof is gegeven, te bepalen welke persoon in voorkomend geval aansprakelijk zal moeten worden gesteld voor de schade waarvan de vergoeding voor die rechter wordt gevorderd. Bovendien blijkt uit een gecombineerde lezing van de artikelen 4, tweede lid, en 16 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dat niet kan worden uitgesloten dat een vaststelling van ongrondwettigheid in voorkomend geval kan leiden tot een intrekking van de in kracht van gewijsde gegane beslissing waarbij de SRWT, volgens de Ministerraad, buiten de zaak wordt gesteld.

B.5.3. De exceptie wordt verworpen.

Ten gronde

B.6. Aan het Hof wordt de vraag gesteld of de in het geding zijnde bepalingen bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij het slachtoffer van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval slechts de mogelijkheid bieden om een schadevergoeding te verkrijgen wanneer diegene die het ongeval heeft veroorzaakt, een motorrijtuig bestuurde dat is onderworpen aan de verplichte verzekering, en geen voertuig waarvoor de Staat of een openbare instelling gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering waarvan sprake is in artikel 14 van de wet van 1 juli 1956.

B.7. Sinds het inwerkingtreding van de wet van 9 juli 1975 kan het slachtoffer van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval in principe een tegemoetkoming van het

Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (hierna: GMWF) genieten. Uit het vroegere artikel 50 van die wet blijkt niettemin dat het GMWF niet in een tegemoetkoming kan voorzien wanneer het voertuig dat het aan een toevallig feit te wijten ongeval heeft veroorzaakt, een voertuig is, zoals te dezen, waarvoor de Staat of een openbare instelling gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot vrijstelling van verzekering (Cass., 16 mei 2008, C.06.0146.F).

Sinds de inwerkingtreding van de wet van 21 november 1989 kan het slachtoffer van zulk een ongeval worden vergoed door de Staat of de openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, en die onder dezelfde voorwaarden als het GMWF in een tegemoetkoming moet voorzien.

Aangezien die wet nog niet in werking was getreden op het ogenblik van het schadegeval dat in de voor de verwijzende rechter hangende zaak in het geding is, verkeert het slachtoffer van dat schadegeval dus in de onmogelijkheid om een vergoeding van de geleden schade te verkrijgen, doordat artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 niet voorzag in enige tegemoetkoming vanwege de Staat of de openbare instelling omdat het niet ging om een geval waarin de bestuurder van het voertuig burgerrechtelijk aansprakelijk was, noch om een geval waarin de bestuurder het voertuig door diefstal of geweldpleging had bemachtigd.

B.8. Het in het geding zijnde verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk het feit of het motorrijtuig dat de schade heeft veroorzaakt, al dan niet toebehoort aan de Staat of een openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering. Het Hof dient echter na te gaan of het verschil in behandeling pertinent is en evenredig met het nagestreefde doel.

B.9.1. Tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 1 juli 1956 werd gepreciseerd :

« Artikel 15 ontslaat de Staat en de spoorwegmaatschappijen van de verplichting een verzekeringspolis te sluiten, op voorwaarde dat ze zelf de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekken van de houders en bestuurders van de rijtuigen die hun toebehoren [...].

Die verplichting tot dekking moet vanzelfsprekend niet verder gaan dan die welke de wet voorschrijft ingeval van verzekering door een toegelaten maatschappij.

Ingeval het rijtuig wordt gestolen of zo de bestuurder niet geïdentificeerd wordt, wordt de door de Staat of door de spoorwegmaatschappijen verschuldigde dekking teruggebracht tot het peil van de dekking die ten laste van het bij artikel 16 voorziene waarborgfonds wordt gelegd.

Het bestaan van bedoeld waarborgfonds, dat uit verzekeraars is samengesteld, heft natuurlijk de verplichting op de slachtoffers van de door die rijtuigen veroorzaakte ongevallen schadeloos te stellen » (*Parl. St.*, Kamer, 1954-1955, nr. 351/1, p. 4).

En :

« De Staat is bijgevolg slechts ontslagen van de [verplichting tot verzekering op voorwaarde dat de aansprakelijkheid van] ieder bestuurder van zijn voertuigen gedekt is overeenkomstig artikel 3. Hij moet dus, hetzij zich verzekeren, hetzij zijn eigen waarborg verlenen om alle schade te dekken die op welke wijze en in welke omstandigheden ook wordt veroorzaakt door al zijn aangestelden, door al zijn organen, door alle bestuurders van zijn voertuigen. De beperking van artikel 3 betreffende dezen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschafte, is natuurlijk ook hier van toepassing » (*Parl. St.*, Kamer, 1954-1955, nr. 351/4, p. 10).

Er werd verder nog onderstreept, tijdens de besprekingen in de Senaat, dat « de lichamen die van de verzekering zijn vrijgesteld [...] dus, bij diefstal, de taak van de verzekeraar of het waarborgfonds [overnemen] ten aanzien van de bestuurders en de houders van hun motorrijtuigen, ongeacht of zij al dan niet aansprakelijk zijn » (*Parl. St.*, Senaat, 1955-1956, nr. 276, p. 5).

B.9.2. De wetgever wilde derhalve een maatregel nemen waardoor de vergoedingsregeling van de slachtoffers van een verkeersongeval dat is veroorzaakt door een voertuig waarvoor de Staat of een openbare instelling, overeenkomstig artikel 14 van de wet van 1 juli 1956, gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering zou worden afgestemd op de vergoedingsregeling die van toepassing is op de slachtoffers van een door een ander voertuig veroorzaakt verkeersongeval, ongeacht of die regeling de tegemoetkoming van een erkende verzekeraar of van het GMWF impliceert.

B.10.1. Tijdens de parlementaire voorbereiding van de voormelde wet van 9 juli 1975 werd geoordeeld dat, « om redenen van sociale rechtvaardiging [het] niet [paste] de slachtoffers van verkeersongevallen zonder schadeloosstelling te laten, wanneer deze niet kunnen worden vergoed » wegens een verkeersongeval « ter oorzaak van een onvoorziene gebeurtenis of overmacht » (*Parl. St.*, Senaat, 1970-1971, nr. 570, p. 52).

Uit de parlementaire voorbereiding van die wet blijkt ook dat de vroegere artikelen 49 en 50 ervan werden overgenomen uit een ander wetsontwerp (nr. 503) teneinde de aanneming ervan niet uit te stellen (*Parl. St.*, Senaat, 1970-1971, nr. 269, p. 49). Het is evenwel tijdens de bespreking van het wetsontwerp dat de wet van 9 juli 1975 zou worden dat de opdrachten van het GMWF werden uitgebreid tot de vergoeding van de slachtoffers van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval.

B.10.2. Het wetsontwerp waaruit de artikelen 49 en 50 van de wet van 9 juli 1975 werden overgenomen, leidde uiteindelijk tot de voormelde wet van 21 november 1989. Tijdens de parlementaire voorbereiding werd gepreciseerd, in verband met de tekst die artikel 10, § 1, vierde lid, zou worden :

« De wijzigingen aangebracht aan dit lid houden rekening met het feit dat de bepalingen betreffende het Gemeenschappelijk Waarborgfonds die voorkwamen in het ontwerp waarop onderhavige amendementen zijn ingediend (artikelen 19 en 20), overgenomen werden door de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen (artikelen 49 en 50).

Vermits, bij toepassing van artikel 50 van voornoemde wet, het Fonds gehouden is op te treden in de gevallen waarin de bestuurder niet aansprakelijk is tengevolge van een toevallig feit, dienen de verplichtingen ten laste van de Staat en bepaalde openbare instellingen in dezelfde mate uitgebreid te worden » (*Parl. St.*, Senaat, 1988-1989, nr. 696-2, p. 50).

B.11. Het in het geding zijnde verschil in behandeling is dus ontstaan doordat de verplichtingen ten laste van de Staat of de openbare instelling die gebruik hebben gemaakt van de vrijstelling van verzekering, zoals zij voortvloeien uit artikel 14 van de voormelde wet van 1 juli 1956, niet onmiddellijk zijn aangepast aan de uitbreiding, bij het vroegere artikel 50 van de wet van 9 juli 1975, van de aan het GMWF toegewezen opdrachten, maar pas vanaf de inwerkingtreding van de wet van 21 november 1989.

B.12.1. Uit de parlementaire voorbereiding met betrekking tot het vroegere artikel 50 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen blijkt dat het GMWF tot taak heeft de schade te herstellen die door motorvoertuigen is veroorzaakt in de gevallen waarin, ondanks het verplichte karakter van de aansprakelijkheidsverzekering ter zake, de dekking van de genoemde schade ontbreekt wegens één van de in het vroegere artikel 50, § 1, van de wet van 9 juli 1975 gepreciseerde motieven. De wetgever baseerde zich daarbij op het

verplichte karakter van de aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen om de financiering van het genoemde Fonds ten laste te leggen van de verzekeringsondernemingen die in de genoemde verzekeringstak werkzaam zijn.

Die functie van indeplaatsstelling van het GMWF impliceert dat de tegemoetkoming van dat Fonds wordt beperkt tot het herstel van schade die in beginsel door de verplichte aansprakelijkheidsverzekering wordt gedekt.

B.12.2. Rekening houdend met de aan het GMWF toegekende rol van indeplaatsstelling en met de budgettaire mogelijkheden van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds, dat moet worden gefinancierd met bijdragen van verzekeringsmaatschappijen die zijn toegelaten om de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake motorvoertuigen te verzekeren (artikel 79, § 4, van de wet van 9 juli 1975), is het noch onverantwoord, noch onredelijk dat het Fonds slechts tot tegemoetkoming is gehouden in de gevallen waarin de schade aanleiding geeft tot een aansprakelijkheid gedekt door de verplichte verzekering.

B.12.3. Voor het overige staat het niet aan het Hof te zeggen of het billijk zou zijn andere gevallen toe te voegen aan die welke op beperkende wijze in de wet zijn opgesomd of om te beoordelen of het opportuun is de verplichtingen van het Fonds te verzwaren.

B.13. Het komt niettemin het Hof toe te bepalen of de in het geding zijnde bepalingen een verantwoord verschil in behandeling creëren in zoverre zij de slachtoffers van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval een vergoeding ontzeggen wanneer diegene die het ongeval heeft veroorzaakt een voertuig bestuurde waarvoor de Staat of een openbare instelling gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, krachtens het voormelde artikel 14 van de wet van 1 juli 1956.

B.14.1. Gelet op de risico's die het in het verkeer brengen van een motorrijtuig met zich meebrengt voor andere weggebruikers, is het adequaat te stellen dat motorrijtuigen in principe alleen tot het verkeer op de openbare weg worden toegelaten indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding geven, gedekt is door een verzekeringsovereenkomst. Doordat aldus in principe alleen verzekerde motorrijtuigen aan het verkeer deelnemen, krijgen de slachtoffers van een verkeersongeval de waarborg dat zij in de meeste gevallen voor de geleden schade zullen worden vergoed door een verzekeraar.

Uit de parlementaire voorbereiding van de voormelde wet van 9 juli 1975 blijkt overigens dat de wetgever de tegemoetkoming vanwege het GMWF teneinde de slachtoffers te vergoeden van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval heeft willen waarborgen omdat « het om redenen van sociale rechtvaardiging niet [paste] » dat type van slachtoffers « zonder schadeloosstelling te laten ».

B.14.2. De in de prejudiciële vraag vergeleken categorieën van slachtoffers bevinden zich dus in situaties die, ten aanzien van de doelstellingen van de wetgever, in alle opzichten soortgelijk zijn. De enkele omstandigheid dat het voertuig dat het verkeersongeval heeft veroorzaakt, een voertuig is waarvoor de Staat of een openbare instelling gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, is niet relevant om het bekritiseerde verschil in behandeling te verantwoorden.

B.14.3. Ook al gebiedt het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie niet, zoals de Ministerraad eraan herinnert, dat de wetgever, wanneer hij het toepassingsgebied van een vergoedingsregeling uitbreidt tot een nieuwe categorie van ongevallen, ook andere vergelijkbare types van ongevallen zou dekken, toch is de wetgever te dezen in gebreke gebleven om te voorzien in de mogelijkheid voor alle slachtoffers van eenzelfde categorie van verkeersongevallen, namelijk die welke zijn veroorzaakt door een toevallig feit, om op gelijke wijze te worden vergoed.

B.15.1. Door de draagwijdte van artikel 14, § 1, tweede lid, van de wet van 1 juli 1956 niet aan te passen vanaf de inwerkingtreding van het vroegere artikel 50 van de wet van 9 juli 1975, heeft de wetgever onder de slachtoffers van een door een toevallig feit veroorzaakt verkeersongeval, een verschil in behandeling gecreëerd, dat niet redelijk is verantwoord, en dat is blijven voortbestaan tot de inwerkingtreding van de wet van 21 november 1989.

B.15.2. Bovendien blijkt niet dat de wetgever met aanzienlijke en zware gevolgen zou zijn geconfronteerd indien hij, vanaf de inwerkingtreding van het vroegere artikel 50 van de wet van 9 juli 1975, had voorzien in een verplichting, voor de Staat of de openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, om dezelfde verplichtingen als het GMWF op zich te nemen wanneer het verkeersongeval te wijten was aan een toevallig feit dat de bestuurder van één van hun voertuigen van zijn burgerlijke aansprakelijkheid onthief.

De wetgever heeft in dat verband, bij de aanneming van artikel 10 van de wet van 21 november 1989, geen enkele overgangsmaatregel genomen, noch melding gemaakt, tijdens de parlementaire voorbereiding van die wet, van enige moeilijkheid om de vergoedingsverplichtingen van de Staat of de openbare instellingen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid tot vrijstelling van verzekering, uit te breiden tot dat type van verkeersongevallen.

B.16. Artikel 14 van de wet van 1 juli 1956 is niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het niet heeft bepaald, vanaf de inwerkingtreding van het vroegere artikel 50 van de voormelde wet van 9 juli 1975, dat de Staat of de openbare instelling die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van verzekering, dezelfde verplichtingen heeft als het GMWF ten aanzien van de slachtoffers van een verkeersongeval dat te wijten is aan een toevallig feit en dat door een van hun voertuigen is veroorzaakt.

Nu die leemte zich bevindt in artikel 14, § 1, van de voormelde wet van 1 juli 1956, komt het de rechter toe een einde te maken aan de door het Hof vastgestelde ongrondwettigheid, aangezien die vaststelling is uitgedrukt in voldoende precieze en volledige bewoordingen om toe te laten dat de in het geding zijnde bepaling wordt toegepast met inachtneming van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.17. De prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 14, § 1, van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het niet voorzag, onder de voorwaarden bepaald in B.16, in een vergoeding van het slachtoffer van een verkeersongeval dat te wijten is aan een toevallig feit en dat is veroorzaakt door een in dat artikel bedoeld voertuig.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 7 maart 2013.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

R. Henneuse